

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки та управління національним господарством

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

Балджи М.Д.

“ _____ ” _____ 2016 р.

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Економіка підприємства»

за темою:

**«Економічне обґрунтування проекту створення
продовольчого магазину в Одеській області»**

Виконавець:
студент 45 групи ФЕУВ

Кодлов Є.О. _____
(підпис)

Науковий керівник:
к.е.н., доцент
Янковий В. О. _____
(підпис)

ОДЕСА – 2016

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ У СФЕРІ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	
1.1 Характеристика бізнес-ідеї започаткування власної справи на ринку продовольчих товарів	5
1.2 Умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері роздрібної торгівлі	8
1.3 Обґрунтування організаційно-правової форми бізнесу.....	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА МОЖЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОГО МАГАЗИНУ	
2.1 Аналіз кон'юнктури ринку продуктових товарів на ринку Одеської області	19
2.2 Формування необхідних витрат для функціонування проектованого магазину	27
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВІДКРИТТЯ МАГАЗИНУ	
3.1 Аналіз показників економічної ефективності проекту створення продовольчого магазину «Кошик»	39
3.2 Аналіз можливих ризиків та заходи щодо їх мінімізації.....	44
ВИСНОВКИ	53
Список використаних джерел.....	56
Додатки	60

ВСТУП

Актуальність теми зумовлена тим, що тільки за старанно розробленого бізнес-плану, що враховує стан ринку, величину і склад витрат, економічну діяльність майбутнього магазину, можливе створення ефективного бізнесу, який буде приносити прибуток.

Продуктові магазини завжди користувалися, і будуть користуватися попитом, так як вони задовольняють головну потребу людини: харчуватися. Люди економлять на багато чому, але їжу купуватимуть завжди. Власник продуктового магазину завжди буде почувати себе спокійно і впевнено, як під час розквіту економіки, так і в період спаду, а знаючи менталитет нашого населення, яке полюбляє вживати алкоголь та палити, то додавання даних товарів у продаж ще більше збільшить кількість покупців а разом з цим відповідно збільшиться й прибуток. Як повідомили експерти консалтингової компанії HayGroup, українці на сьогоднішній день витрачають на їжу 53% своїх доходів. Як підкреслюють аналітики, до Європи українцям явно дуже далеко. Для порівняння, ті ж німці витрачають на харчування не більше 10% своїх доходів. У Польщі споживчий кошик обходиться населенню в 22% всіх витрат [34].

Мета випускної роботи – теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування власної справи в сфері роздрібної торгівлі продуктовими товарами, алкогольними напоями та тютюновими виробами. Для реалізації вище зазначеної мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- вивчити умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері роздрібної торгівлі;
- обґрунтувати вибрану організаційно-правову форму бізнесу;
- проаналізувати кон'юнктури ринку продуктових товарів на ринку проектованого бізнесу;
- визначити стартові та поточні витрати майбутнього бізнесу;
- обґрунтувати економічну доцільність відкриття проектованого бізнесу.

Предмет дослідження – бізнес-проекування започаткування власної справи в сфері роздрібної торгівлі продуктовими товарами, алкогольними напоями та тютюновими виробами.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення продуктового магазину, включаючи продаж алкогольних напоїв та тютюнових виробів на ринку роздрібної торгівлі Одеської області.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у випускній роботі на здобуття освітнього ступеня бакалавра було використано наступні методи: 1) порівняльний метод – при дослідженні сучасних підходів до визначення сутності підходів до створення бізнесу та управління його економічним розвитком; 2) розрахунково-аналітичний та структурно-динамічний методи – при визначенні проблем, тенденцій і перспектив розвитку досліджуваної підприємницької діяльності; 3) метод експертних оцінок – при визначенні основних характеристик зовнішнього середовища новостворюваного бізнесу.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, статистичні дані Державної служби статистики України, Головного управління статистики в Одеській області за період 2010-2015 рр.

ВИСНОВКИ

1. Роздрібна торгівля — сфера підприємницької діяльності з продажу товарів або послуг на підставі усного або письмового договору купівлі-продажу безпосередньо кінцевим споживачам для їхнього власного некомерційного використання. Роздрібна торгівля є важливою сферою формування споживчого ринку, дзеркалом відображення економічного розвитку країни, координуючою ланкою в системі міжгалузевих і регіональних зв'язків, дійовим засобом задоволення потреб населення у товарах і послугах.

2. Бізнес-ідея створення магазину продовольчих товарів у селі Ілінка, Біляївського району, Одеської області, де зайнятість та доходи населення знаходяться на достатньо середньому рівні, представляється дуже вдалою. Запропоновано дати магазину, проект якого розглядається в цій випускній роботі, назву «Кошик».

3. Щоб почати роботу продовольчого магазину, включаючи торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами потрібно в першу чергу офіційно зареєструватися як підприємець. Згідно з Класифікатором організаційних форм суб'єктів економіки (СКОФ) було обрано організаційну форму 910. Фізична особа-підприємець. Діяльність з продажу продовольчих товарів, включаючи торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами зазначена у Переліку видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, тому потрібно отримувати ліцензію на здійснення цієї діяльності.

4. Планується, що продовольчий магазин «Кошик» буде перебувати на загальній системі оподаткування, включаючи податок на додану вартість.

5. У будь-який час року, а також дня і ночі завжди користуються і будуть користуватися попитом продуктіві магазини. Так було і буде завжди, адже вони задовольняють потребу людини в їжі, яка є однією з базових людських потреб. Як повідомляють експерти консалтингової компанії HayGroup, українці на сьогоднішній день витрачають на харчі 53% своїх доходів. Відповідно, можна зробити висновок, що вкладати інвестиції в магазин продуктів харчування –

завжди було і буде прибутково. А якщо правильно скласти бізнес-план і підійти до ведення цього бізнесу також, то рентабельність продуктового магазину не змусить себе чекати.

6. SWOT-аналіз магазину «Кошик» виявив, що утворювальний магазин має багато сильних сторін, що надає йому перевагу серед конкурентів. Однак, існують й слабкі сторони, які пов'язані з відсутністю репутації у покупців, недостатністю управлінського досвіду. Можливості пов'язані з функціонуванням магазину у майбутньому. Небезпеки – дії конкурентів, зниженням платоспроможності населення, загальними макроекономічними змінами в економіці держави. Загалом, SWOT-аналіз показав, що магазин продовольчих товарів «Кошик» буде мати достатньо високі позиції на ринку.

7. Стартові витрати на початок бізнесу складають 67875 грн, більша частина з яких сформовані двома статтями витрат: придбання необхідного устаткування (47,03%) та закупівля первинної партії товару (36,83%).

8. Джерелами фінансування проекту стануть як власні кошти, так і кредит комерційного банку. Задля задоволення потреб у капіталі новостворюваного бізнесу планується взяти позику у розмірі 20000 грн у ПАТ «ПроКредит Банк» під 20,25% річних строком на 2 роки.

9. Аналіз економічної ефективності проекту показує, що чиста приведена вартість проекту створення продовольчого магазину включаючи торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами «Кошик» складає 90,95 тис грн, тобто проект є прибутковим і з урахуванням вартості грошей у часі. Показники середньої норми рентабельності, індексу прибутковості проекту та внутрішньої норми рентабельності також свідчать про високу відносну ефективність інвестування коштів у створення продовольчого магазину, що розглядається, як в абсолютному значенні, так і зі зміною вартості грошей у часі.

10. Для проекту створення продовольчого магазину «Кошик» термін окупності складе 13 місяців, а з урахуванням вартості грошей у часі – 14 місяців, що є достатньо непоганим показником враховуючи специфіку бізнесу – необхідність постійного підтримання асортименту товару у самому магазині.

11. За допомогою програмного продукту «Project Expert 6» визначено, що для беззбиткової діяльності продовольчого магазину включаючи торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами «Кошик» необхідно отримувати щомісяця дохід від реалізації товарів у розмірі 52577,3 грн, що не є недосяжним показником.

12. Аналіз чутливості проекту проводився за допомогою спеціалізованого програмного продукту «Project Expert 6». Аналіз даних вказує, що проект є найбільш вразливим до таких факторів, як ціни реалізації товарів, що представлені у магазині, а також їх вартість при проведенні закупок. Тобто, з ціллю запобігання ризику понесення збитків або для зниження збитків від їх настання необхідно постійно проводити моніторинг закупівельних та продажних цін на товари, представлених у продовольчому магазині «Кошик» для того щоб зберегти рівень маржинального прибутку.

13. Метод Монте-Карло дає можливість оцінити ризик, пов'язаний зі здійсненням даного проекту. Згідно з розрахунками стійкість проекту до ризику складає 89%.

Список використаних джерел

1. Балджи М.Д. Управління економічними ризиками в інноваційній діяльності підприємств / М.Д. Балджи // Науковий віник ОНЕУ: зб. наук. пр. – Одеса, 2013. – Вип. 18 (197). – С. 5-14
2. Горбаченко С.А. Аналіз підприємницьких проектів: навч. посіб. / С.А.Горбаченко, В.А. Карпов.- Одеса: ОНЕУ, 2013. - 241 с.
3. Горбенко О.В. Ринок продуктової роздрібної торгівлі В Україні: Формати, Мережі, Розвиток [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/9/12.pdf>
4. Господарський Кодекс України
5. Закон « Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставок окремих податків і податкових пільг» № 3757 від 16.12.2013 р.
6. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців» від 15.05.2003 р. № 755 – IV
7. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.1994 № 4004-XII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>
8. Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР
9. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
10. Закон України від 01.01.2013 № 481/95-вр “Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів”;
11. Карпов В.А. Проектний аналіз (конспект лекцій та практичні завдання): навч. посіб. /В.А.Карпов, В.А. Улибіна.– Одеса: ОНЕУ, 2005. – 151 с.
12. КВЕД-2010 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010.html>.

13. Класи професійного ризику [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.buhoblik.org.ua/nalogi/edinyj-soczialnyj-vznos/20-klassy-professionalnogo-riska.html>
14. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5403-17/page>.
15. Лист ДПАУ від 11.01.2012 р . N 741/7/18-3117 «Про набрання чинності Порядку обліку платників податків і зборів»
16. Лист ДПАУ від 14.01.2002 р. N 164/П/17-0516 «Питання використання печатки або штампа при здійсненні підприємницької діяльності фізичною особою - суб'єктом підприємницької діяльності»
17. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики «Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні» від 01.02.2005 № 28 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0466-05/page>
18. Наказ Державної Служби Статистики України «Про затвердження Статистичного класифікатора організаційних форм суб'єктів економіки (СКОФ)» від 29 вересня 2014 року N 271 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-statistichnogo-klasifikatora-organizaciin-doc209566.html>
19. Наказ ДПА №614 від 01.12.2000 про “Порядок подання звітності, пов’язаної із застосуванням реєстраторів розрахункових операцій або використанням розрахункових книжок. (Форма N ЗВР-1)”.
20. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» від 30.12.2014 № 1417 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15/page>
21. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 16.09.2013 р. № 481 «Про затвердження форми Книги обліку доходів і витрат, яку ведуть фізичні особи - підприємці, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування, і фізичні особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність, та Порядок її ведення»

22. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами» зі змінами від 25.01.2008 № 21 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0628-03>
23. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження форм реєстраційних карток» від 14.10.2011 № 3178/5 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1207-11>
24. Наказ Мінфіну від 09.12.2011 р. № 1588 Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів
25. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: навч. посіб. / [М.Д. Балджи, В.А. Карпов, А.І. Ковальов та ін.]– Одеса: ОНЕУ, 2013. – 670 с.
26. Обладнання для магазину. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://torgproekt.com.ua>
27. Податковий кодекс України від 07.01.2016 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/Zakoni/NalCode/nalkodeks.aspx>
28. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, пов'язаної з виробництвом, випуском і реалізацією продукції (виконанням робіт, наданням послуг), та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)» від 27.12.2008 № 1164 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1164-2008-%D0%BF>
29. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.06.2013 № 756-2001-п “Про затвердження переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності”.
30. Рижиков В.С., Яковенко М.М., Латишева О.В., Дегтярьова Ю.В., Щелокова А.Л., Коваленко О.О. Проектний аналіз: Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 384 с.
31. Рейтинг ТОП-100: найбільші роздрібні мережі [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://delo.ua/business/rejting-top-100-krupnejshie-roznichnye-seti-245099/>

32. Статистичні дані місцевого самоврядування України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://rada.info/rada/04377730/>

33. Теоретичні та практичні питання аналізу ефективності грошових потоків по показнику прч Малишко В.С., Карпов В.А., Карпов А.В. Вісник соціально-економічних досліджень №38

34. Українці витрачають 60% доходів на їжу та оплату комунальних послуг. // Новинне агенство Харків. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://nahnews.org/254598-ukrainy-tratyat-60-doxodov-na-edu-i-oplatu-kommunalnyx-uslug/>